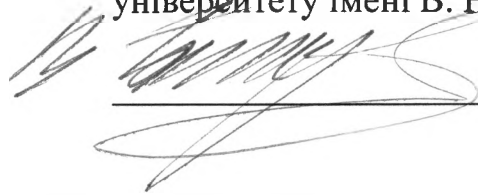

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вченої ради

Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

В. С. Бакіров

Рішення

Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна з питання: «Про затвердження нової редакції «Положення про визнання інформаційних веб-ресурсів системи електронного (дистанційного) навчання в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна як навчально-методичних праць(посібників) та здійснення їхньої сертифікації (експертизи)»»

від 17 грудня 2018 року, протокол № 13

Заслухавши директора Інституту післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання Левчука В. Г. про затвердження нової редакції «Положення про визнання інформаційних веб-ресурсів системи електронного (дистанційного) навчання в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна як навчально-методичних праць(посібників) та здійснення їхньої сертифікації (експертизи)», Вчена рада Університету ухвалила:

1. Затвердити нову редакцію «Положення про визнання інформаційних веб-ресурсів системи електронного (дистанційного) навчання в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна як навчально-методичних праць(посібників) та здійснення їхньої сертифікації (експертизи)».
2. Підготувати наказ про введення в дію цього рішення Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Термін виконання: до 28.12.2018 р.

Відповідальний: Левчук В. Г.

Погоджено:

Голова комісії з навчально-виховної

і методичної роботи

проф. І. І. Московкіна

ПОЛОЖЕННЯ
про визнання інформаційних веб-ресурсів системи електронного
(дистанційного) навчання в Харківському національному університеті
імені В. Н. Каразіна як навчально-методичних праць (посібників) та
здійснення їхньої сертифікації (експертизи)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення є одним з документів нормативно-правового забезпечення системи електронного (дистанційного) навчання в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (далі – університет).

1.2. Положення визначає порядок визнання веб-ресурсів, що містяться у банку веб-ресурсів Центру електронного (дистанційного) навчання (далі – Центр ЕН) Інституту післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання (далі – Інститут ПО та З(Д)Н) університету як навчально-методичних праць (посібників) та здійснення їхньої сертифікації (експертизи) згідно з Положенням про дистанційне навчання, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. за № 466, Положенням про електронне (дистанційне) навчання у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, що затверджене наказом ректора від 31.07.2014 р. за № 0206-1/268, та Положенням про порядок підготовки та тиражування навчальних і наукових видань Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, що затверджено наказом ректора від 15.04.2015 р., № 0501-1/128, та змінами, затвердженими наказом ректора № 0208-1/115 від 03.04.2017 р.

1.3. До переліку інформаційних ресурсів системи дистанційного навчання, яким надається статус навчально-методичної праці (посібника), належать:

1.3.1. Інформаційні ресурси, розміщені на сайтах системи управління електронним (дистанційним) навчанням Центру ЕН Інституту ПО та З(Д)Н (університетська платформа Moodle) університету, а саме: рукописи або інші продукти інтелектуальної праці університетської спільноти, курси дистанційного навчання, відеолекції, віртуальні лабораторні роботи і тренажери, ділові ігри (далі – дистанційні курси (ДК)).

1.3.2. ДК, якому надається статус навчально-методичної праці (посібника), – це інформаційний веб-ресурс, розміщений на університетській платформі Moodle, що доповнює або частково заміняє підручник з метою забезпечення дистанційного навчання.

1.4. Загальні вимоги до ДК, що сертифікується в якості навчально-методичної праці (посібника):

– зміст (контент) дистанційного курсу (інший інформаційний ресурс) повинен відповідати програмі дисципліни або її частині;

– навчальні цілі конкретного розділу (підрозділу) подаються на початку його викладення.

Повинні бути:

– питання для самоперевірки знань та/або питання щодо контролю рівня знань;

– система діагностики засвоєння навчального матеріалу (тести, завдання з вирішення проблемних ситуацій, контрольні запитання, приклади розв'язання типових задач, перелік задач для самостійного розв'язання тощо);

– інтерактивні елементи, що дають змогу науково-педагогічному працівнику та особам, які навчаються, спілкуватися між собою у межах дистанційного курсу (форуми, чати, тести, завдання з розв'язання проблемних ситуацій, контрольні запитання, що мають зворотний зв'язок між викладачем та студентом);

– глосарій (словник базових термінів);

– література (електронні ресурси та інші інформаційні посилання та інформаційні ресурси).

1.5. ДК, що пройшов процедуру сертифікації (експертизи), вважається навчально-методичним посібником чи навчально-методичною працею відповідно до отриманої рекомендації вченої ради університету або науково-методичної ради університету.

2. ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ПРАЦІ

2.1. Для визнання інформаційних веб-ресурсів університету навчально-методичною працею (посібником) необхідно, щоб матеріали, надані автором або колективом авторів, відповідали загальним вимогам щодо:

2.1.1. якості і повноти змістового наповнення (відповідність навчальному плану та освітній програмі, методичне та дидактичне забезпечення, педагогічні та наукові аспекти, відповідність вимогам до дистанційного курсу тощо);

2.1.2. технологічності (структура, наявність необхідних елементів або частин і технологічні можливості конвертування наданих матеріалів у LMS Moodle);

2.1.3. апробації (викладання особам, які навчаються в університеті за допомогою дистанційних технологій навчання, упродовж семестру, навчального року);

2.1.4. рецензування (наявність двох рецензій від фахівців відповідної галузі знань).

2.1.4.1. Рецензентами ДК призначаються кваліфіковані фахівці даної галузі науки. Рецензія має давати розгорнутий і мотивований висновок щодо придатності ДК до відкриття студентам та визнання навчально-методичною працею (посібником).

2.1.4.2. Зауваження і побажання рецензента мають бути обґрунтованими, чітко сформульованими і спрямованими на удосконалення ДК.

2.1.4.3. За призначення рецензентів, якість рецензування та перероблення авторами ДК з урахуванням зауважень рецензентів відповідає завідувач кафедри.

2.1.4.4. Методична комісія факультету розглядає ДК і рекомендує його до затвердження вченої ради університету відповідно до пункту 4.5.2 Статуту або науково-методичній раді університету відповідно до пункту 4.6.2. та надає на розгляд вченої ради Інституту ПО та З(Д)Н.

2.1.4.5. Вчена рада Інституту ПО та З(Д)Н розглядає ДК і рекомендує його до одержання грифа вченої ради університету або науково-методичної ради університету.

2.2. Матеріали ДК надаються до Центру ЕН Інституту ПО та З(Д)Н. Для отримання рішення про сертифікацію дистанційного курсу з грифом вченої ради

університету або науково-методичної ради університету автори подають до Центру ЕН Інституту ПО та З(Д)Н такі документи:

- програму дисципліни, для якої призначено видання;
- рецензії;
- витяг із протоколу засідання кафедри;
- витяг із протоколу засідання методичної ради факультету;
- підписане деканом факультету (директором Інституту ПО та З(Д)Н, Центру ЕН) обґрунтування вибору мови дистанційного курсу (якщо рукопис підготовлено не державною мовою, а мова викладання дисципліни не є іноземною).

2.3. Працівники редакційної групи Центру ЕН університету спільно з розробниками дистанційного курсу проводять остаточну коректуру текстової частини матеріалів веб-ресурсу та передають матеріали до експертної комісії Центру ЕН Інституту ПО та З(Д)Н.

2.4. Експертна комісія Центру ЕН Інституту ПО та З(Д)Н аналізує веб-ресурс та готує експертний висновок щодо відповідності наданих матеріалів освітнім стандартам та вимогам до електронного дистанційного курсу (див. додаток). Експертний висновок підписується щонайменше одним з членів експертної комісії, і у разі позитивного рішення затверджується директором Центру ЕН та начальником Управління якості освіти.

2.5. Експертний висновок розглядається вченою радою Інституту ПО та З(Д)Н. На основі прийнятого рішення, ДК рекомендується вченій раді університету (науково-методичній раді університету) для затвердження у якості навчально-методичної праці (посібника).

2.6. На підставі рішення вченої ради університету або науково-методичної ради університету автору/авторам видається сертифікат установленого зразка про визнання наданого інформаційного веб-ресурсу системи електронного (дистанційного) навчання університету в якості навчально-методичної праці (посібника). ДК отримає відповідний гриф.

2.7. Регулювання взаємовідносин між авторами інформаційних веб-ресурсів (їхніх окремих елементів) та університетом щодо забезпечення авторських прав і майнових інтересів обох сторін здійснюється відповідно до чинного законодавства.

3. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ВЕБ-РЕСУРСІВ ЕЛЕКТРОННИХ (ДИСТАНЦІЙНИХ) КУРСІВ

3.1. Експертиза інформаційних матеріалів навчальних курсів, які надаються до банку веб-ресурсів здійснюється експертом або експертною групою з числа працівників експертної комісії Центру ЕН.

3.2. Експертна комісія Центру ЕН утворюється розпорядженням ректора університету з числа фахівців з відповідних спеціальностей, за якими проводиться дистанційне навчання, які мають значний досвід педагогічної та методичної роботи у сфері дистанційних технологій.

3.3. Склад експертів експертної комісії Центру ЕН може бути поповнений та оновлений відповідно до міри розвитку електронного (дистанційного) навчання університету за поданням директора Інституту ПО та З(Д)Н.

3.4. Експертиза інформаційних матеріалів передбачає оцінку змісту ДК, оцінку методичного та дидактичного забезпечення веб-ресурсу, оцінку педагогічного сценарію, наявність інтерактивної складової, оцінку новизни залучених наукових та науково-методичних джерел, обов'язковість апробації курсу в освітньому процесі.

3.5. За результатами експертизи веб-ресурсу (дистанційного курсу) надається експертний висновок експертною комісією Центру ЕН щодо його відповідності вимогам і стандартам навчально-методичної праці.

4. ЗАОХОЧЕННЯ АВТОРІВ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ, ЯКІ ПРОЙШЛИ СЕРТИФІКАЦІЮ, ВІДПОВІДНО ДО РІШЕННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ УНІВЕРСИТЕТУ АБО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РАДИ УНІВЕРСИТЕТУ

4.1. ЗАОХОЧЕННЯ науково-педагогічних працівників, які пройшли сертифікацію, відповідно до рішення вченої ради університету або науково-методичної ради університету здійснюється згідно з Колективним договором, Статутом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та чинним законодавством.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

1. Нормативні посилання

Вимоги розроблено на основі нормативних документів та стандартів:

- ДСТУ 1.5:2003 «Національна стандартизація правила побудови, викладання, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів».
- ДСТУ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».
- ДСТУ 4861:2007 «Видання. Вихідні відомості».
- ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».
- Положення «Про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна», затверджене наказом ректора від 21 квітня 2017 р. № 0202-1/155.

2. Загальні положення

2.1. Дистанційний курс (далі ДК) – це систематизоване та структуроване зібрання інформації, електронних навчальних ресурсів та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння матеріалів за освітньою програмою, які доступні через інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів, в середовищі LMS Moodle.

2.2. ДК є основним елементом дистанційного навчання. ДК має включати в себе матеріал, достатній для оволодіння слухачем/студентом повним обсягом знань, умінь і навичок, які передбачені відповідною освітньою програмою.

2.3. ДК розробляється на основі навчально-методичного комплексу дисципліни за денною формою навчання.

2.4. Обсяг навчального та навчально-методичного матеріалу визначається загальною кількістю кредитів (годин), відведених на вивчення відповідної дисципліни за денною формою навчання.

2.5. Змістове наповнення (контент) дистанційного курсу розробляють науково-педагогічні працівники інститутів, факультетів, кафедр Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, які відповідають за його якість, наповнення, грамотність, відповідність освітнім стандартам, планам та програмам.

2.6. ДК розміщується у банку веб-ресурсів співробітниками Інституту післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

2.7. Мова викладання змістових матеріалів дистанційного курсу українська, англійська, російська.

2.8. До електронних матеріалів ДК входять наступні складові та елементи:

- загальна інформація про дисципліну, що вивчається;

- набір рекомендацій для слухачів/студентів щодо послідовності і терміну вивчення навчальних матеріалів;
- загальні рекомендації щодо порядку виконання різних видів навчальної, практичної та самостійної роботи;
- загальні рекомендації щодо порядку підготовки та виконання підсумкового завдання/підсумкової роботи;
- загальні критерії оцінювання знань, умінь та навичок, що має здобути слухач у процесі навчання;
- змістовий навчальний та навчально-методичний матеріал;
- методичні рекомендації з організації самостійної роботи слухача/студента;
- форми та терміни інтерактивної взаємодії протягом періоду навчання слухачів і викладача, який реалізує функції активних форм навчання (форуми, чати, консультації);
- набори контрольних завдань для поточного та підсумкового контролю у вигляді завдань та/або тестів для перевірки та контролю знань, умінь і навичок слухачів/студентів;
- веб-ресурси та інформаційні посилання на електронні носії інформації;
- необхідне програмне забезпечення (в разі потреби) для виконання практичної та самостійної роботи слухачів/студентів;
- система інтерактивного спілкування слухачів між собою (форуми, чати, тощо).

3. Вимоги до структури дистанційного курсу

3.1. Структуру ДК розробляє викладач (автор курсу) відповідно до програми навчальної дисципліни відповідних освітніх рівнів «бакалавра», «магістра» та програм підвищення кваліфікації за загальними принципами дидактики відповідного освітнього напрямку.

3.2. Інформаційно-інструктивна частина. Матеріал ДК повинен починатися із загальної частини, в якій містяться інформаційні, інструктивні та допоміжні матеріали для слухача/студента із зазначенням чітких загальних відомостей про порядок та терміни освоєння навчального матеріалу, форм контролю (поточного та підсумкового), критеріїв оцінювання знань, умінь та навичок, а також форми інтерактивної взаємодії з викладачем.

До цієї частини мають бути включені:

- титульна сторінка;
- анотація (українською, англійською, російською);
- мета та завдання дистанційного курсу;
- робоча програма відповідної дисципліни;
- сценарій курсу (із зазначенням основних компонентів курсу та доступу до них);

- критерії оцінювання кожного виду навчальної діяльності, що передбачений робочою програмою дисципліни (максимальна та мінімальна кількість балів);
- список рекомендованої літератури (основної та додаткової), а також електронних інформаційних ресурсів;
- глосарій (словник основних термінів за курсом та/або основних незрозумілих понять, які пояснює викладач під час вивчення навчального матеріалу);
- форум для вирішення організаційних питань;
- чат для проведення онлайн консультацій та індивідуальних занять.

3.3. Змістова частина ДК. Матеріал курсу має бути розподілений за змістовними розділами та темами відповідно до навчальної програми дисципліни.

До **змістовного розділу** мають бути включені:

- методичні рекомендації щодо вивчення кожної теми;
- тексти лекцій за темами;
- питання для самоконтролю;
- мультимедійні презентації, аудіо та відеоматеріали;
- методичні рекомендації щодо виконання практичних, лабораторних, контрольних робіт, підготовки до семінарських занять;
- завдання поточного, підсумкового контролю знань;

3.4. Підсумковий контроль. Підсумковий контроль знань, умінь та навичок у дистанційній формі проводиться відповідно до навчальної програми дисципліни із використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій за умови аутентифікації слухача/студента.

До цієї частини повинні бути включені:

- методичні рекомендації щодо підготовки до підсумкового контролю;
- перелік тем та/або питань підсумкового контролю;
- приклад завдання для підсумкового контролю;
- методичні рекомендації щодо виконання завдань підсумкового контролю та/або приклад правильної відповіді на завдання підсумкового контролю.